

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga

w sprawie G. J.

skazanego z art. 209 § 1 k.k

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 4 lipca 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego - na niekorzyść,

od postanowienia Sądu Okręgowego w L.

z dnia 7 września 2017 r., sygn. akt V Kz (...),

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w L.

z dnia 7 lipca 2017 r., sygn. akt II Ko (...),

uchyła postanowienia Sądów obu instancji.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P., wyrokiem z 25 sierpnia 2016 r., uznał G. J. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 k.k., polegającego na uporczywym uchylaniu się w okresie od 1 lutego 2011 r. do 28 grudnia 2015 r. od ciążącego na nim z mocy ustawy obowiązku alimentacyjnego wobec córki E. J. , co naraziło ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, i skazał go za to na karę roku ograniczenia wolności, zobowiązując do bieżącego łożenia na utrzymanie pokrzywdzonej. Wyrok uprawomocnił się 9 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w L. , postanowieniem z 7 lipca 2017 r., ustalając, że przypisany skazanemu czyn nie wyczerpuje aktualnie znamion przestępstwa z art. 209 § 1 k.k., na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. w zw. z art. 4 § 4 k.k. umorzył postępowanie wykonawcze w zakresie wykonania kary ograniczenia wolności, która wcześniej zamieniona została na 182 dni zastępczej kary pozbawienia wolności (jej odbywanie rozpoczęło się 10 czerwca 2017 r.). Sąd Okręgowy w L., po rozpoznaniu w dniu 7 września 2017 r. zażalenia prokuratora, utrzymał w mocy pierwszoinstancyjne postanowienie.

Kasację od prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w L., która wpłynęła do Sądu Najwyższego w dniu 15 czerwca 2018 r., wniósł na niekorzyść skazanego Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny. Zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art 15 § 1 k.k.w. w zw. z art. 4 § 4 k.k. polegające na zaakceptowaniu poglądu, że w wyniku ustawy nowelizacyjnej z 23 marca 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 952) niekaralne stało się uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, gdy w jego opisie jako źródło tego obowiązku podano jedynie ustawę, podczas gdy czyn przypisany skazanemu w całości realizuje znamiona czynu zabronionego również w rozumieniu przepisów obecnie obowiązujących - wniósł o uchylenie postanowień Sądów obu instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się ewidentnie zasadna. W jej uzasadnieniu skarżący w sposób wszechstronny i wyczerpujący poddał trafnej krytyce pogląd, który legł u podstaw zaskarżonego postanowienia. Powtarzanie całej argumentacji Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego, słusznie odwołującego się do przekonującego zapatrywania prawnego wyrażonego w postanowieniu Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2018 r., sygn. akt I KZP 10/17 (OSNKW 2018, z. 3, poz. 24), byłoby tu zbyteczne, a więc i w jakimś sensie nieracjonalne. Wystarczy skonstatować, że ustawa nadal stanowi jedno ze źródeł obowiązku alimentacyjnego, tyle że po nowelizacji art 209 § 1 k.k., dokonanej ustawą z 23 marca 2017 r., obowiązek ten musi być skonkretyzowany co do jego wysokości w orzeczeniu sądowym, ugodzie lub innej umowie. Powinnością sądu pozostaje zbadanie, czy takie uściślenie świadczeń alimentacyjnych miało miejsce.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, należało stwierdzić, że ciążący

na G. J. obowiązek alimentacyjny wobec córki E. J. został skonkretyzowany w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w P. – III Wydział Rodzinny i Nieletnich w dniu 24 września 2010 r., sygn. akt III RC (...) (k. 22). Dokument ten został w sposób prawidłowy wprowadzony do materiału dowodowego i stał się podstawą poczynionych ustaleń.

Dlatego Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia. Ograniczył się do uchylenia postanowień Sądów obu instancji bez wydawania orzeczenia następczego, jako że art 537 k.p.k. nie zawiera pełnego katalogu rozstrzygnięć Sądu kasacyjnego (zob. postanow. SN z 28 kwietnia 2017 r., V KK 49/17).